Kjöbenhaffn, Öckerö

ID: 6474 · Bekræftet position
www.vragguiden.dk/vrag/6474

Position & Dybde

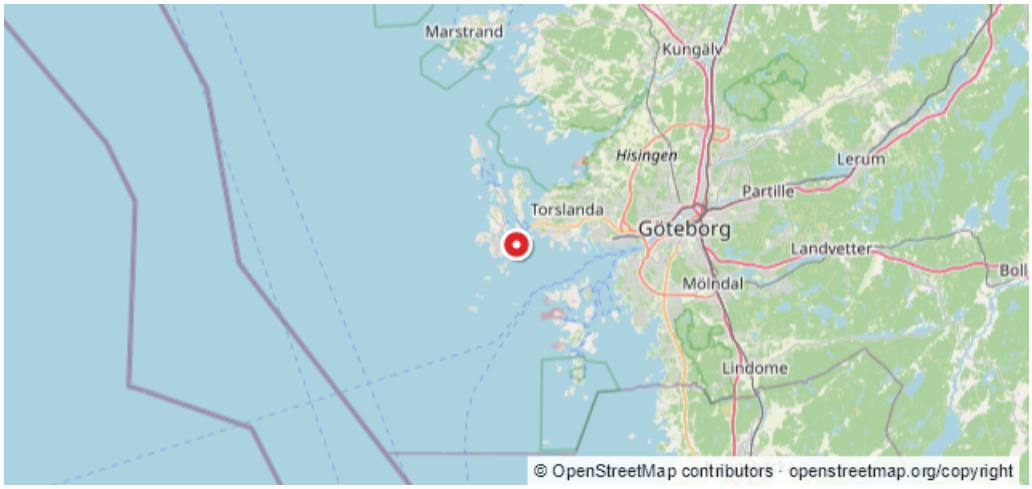

WGS84
57:41,510N 11:40,709E

ED50
57:41,542N 11:40,787E

Dybde (top)	Dybde (bund)
Ukendt	**Ukendt**
Stævnretning	Afstand til kyst
Ukendt	**0,0 km**

Beskrivelse

Svenske kildeoplysninger fra Fornsök **Registrering:** RAÄ L1960:6437 **Kilde:** Riksantikvarieämbetet, Fornsök (CC0 1.0) **Dato:** 26-08-2026 **Kildens position (WGS84):** 57:41,510N 11:40,709E **Område:** Öckerö, Västra Götaland [Åbn den originale registrering i Fornsök](https://app.raa.se/open/fornsok/lamning/ebfbce1f-adf4-4477-8b0c-a6708b33bd16) ### Dansk sammendrag Orlogsskibet Köpenhamn, også kaldet København, blev bygget i Neustadt i 1656-1657 for det danske saltkompagni, købt af den danske stat i 1662 og udrustet med mellem 32 og 50 kanoner. Det blev først anvendt til konvojtjeneste og senere i krig. Under Den Skånske Krig gik en dansk eskadre under admiral Rodsten på linjeskibet Tre Croner til ankers i Kalvsund, hvor Köpenhamn som sidste skib i linjen stødte på Köpenhamnsbåden, et 1,7 meter dybt grund syd for Grötö. Kilderne angiver forskellige forlisdatoer: 15. eller 30. juli 1675 eller 1676. Danske fartøjer forsøgte at trække skibet fri, men i hård vind måtte de opgive, da den svenske admiral Sjöblad sendte to fregatter og en brander mod stedet. Kun 30 mand blev reddet over på dansk side. Branderen drev forbi, hvorefter svenskerne entrede skibet og fik det fri, men det grundstødte straks igen, brød i brand og sank brændende. Kaptajnen Söffren Orning og 105 andre kom i svensk fangenskab, mens mange druknede. Vragområdet består især af en cirka 22,5 meter lang, 4-6,5 meter bred og indtil 1,5 meter høj, stærkt algebevokset ballastdynge i omtrent øst-vestlig retning. En koncentration af rødbrændte mursten i den østlige del tolkes som mulige rester af kabyssens ildsted. Der er desuden registreret korroderede jerngenstande, talrige kanonkugler, egetræsfragmenter, keramik, en bøsseflint og et sandsynligt stanglod, men ingen bevaret skrogdel kunne ses på havbundens overflade. To jernkanoner på cirka 2,4 og 2,5 meter blev fundet nær vragstedet i 2000, og fundene førte til lokaliseringen af selve vragresterne i 2002. --- ### Svensk originaltekst fra Fornsök **Beskrivelse:** Fartygslämning, 22,5 m lång, 4- 6,5 m bred och upptill 1,5 m (Ö-V), örlogsfartyget Köpenhamn förlist 15 juli 1675 (alt 1676). Det som återstår av fartyget är en 22,5 m lång, mellan 4 och 6,5 m bred och upptill 1,5 m hög ansamling av barlasten. Anläggningen är kraftigt algbevuxen och ligger i ungerfärlig öst-västlig riktning. Den

norra sidan av anläggningen är något mer oregelbunden än den södra. Bottendjupet på nordsidan varierar mellan 2,1 och 2,4 m och på sydsidan mellan3,0 och 3,5 m. Vattendjupet på toppen av anläggningen är 2,0 m till 2,6 m. Anläggningen består till största delen av rundad marksten i fraktion ca 30-50 cm. I anläggningens östra del finns en stor koncentration av rödbrännande tegelsten (ca 1 kvm frilades från växtlighet vid BM:s besiktning i oktober 2002). Mått på ett tegel: 22,5 cm l., 10,5 cm br. och 4,2 cm tj. Sannolikt är detta rester av kabyssens eldstad. I anläggningen finns även en del korroderade järnföremål, framför allt kanonkulor med diametern ca 9,5/10/12 cm samt längre stänger av oklar funktion. Ingen bevarad del av skrovet kunde iakttas i bottenytan. Med tanke på tegelkoncentrationen och anläggningens oregelbundna nordsida, är det möjligt att fartyget sjönk/strandade med slagsida år babord, dvs mot nord, och med fören in mot land. Ca 30 m från 10-meterspunkten på barlasthögen (fixpunkt i form av aluminiumstång som lämnades kvar, se plan) i bäring 285 gr finns en koncentration av kanonkulor (rundkulor) i ett ca 2,5x2,5 m stort område. Diameter på kulorna varierar mellan ca 7 och 13 cm. I vrakområdet har också observerats träfragment (ek), svallad rödgodskeramik, en bössflinta samt vad som troligen är ett stånglod. Historik: Byggdes åren 1656-1657 i Neustadt för det danska saltkompaniets räkning, inköptes av staten (danska flotan) 1662 och bestyckades med 32-50 kanoner (olika uppgifter). Användes för konvoj tjänst och sedan krigsbruk. Övrigt: Kalvsund var under 1600-talet den danska flottans blockadstation och vanliga stödjepunkt vid angrepp mot hamnarna vid Göta älv. Den danske marinöversten Vibe upprättade 1676 en seglingsbeskrivning med titeln "Gottenborgs farwands beschaffuenhed oc tilstand, som jeg det har befunden". I denna beskrivning omnämns seglingen genom Kalvsund och Kalvsund hamn, samt "en blind klippa, på vilken skeppet Kjöbenhaffn stötte". Olika källor talar om förlisningsdatumet 1675-07-30 eller 1676-07-30 för Köpenhamn. Händelseförlopp: Den 15 juli 1675 alt 1676 gick en dansk eskader till ankars i Kalvsund. Krig hade åter brutit ut, och danskarna intog hela Bohuslän. Kalvsund hade åter blivit en av den danska flottans viktigaste hamnar på Västkusten. Den danska eskadern stod under befäl av amiral Rodsten på linjeskeppet Tre Croner. Under manövern när eskadern skulle ankra gick linjeskeppet Köpenhamn på grund. Danska fartyg sändes iväg för att försöka ta skeppet av grundet. Den svenske amiralen Sjöblad hade emellertid fått kännedom om händelsen och lät omedelbart två fregatter och en brännare segla mot strandningsplatsen. Köpenhamn hade varit det sista skeppet i den danska linjen som seglade in i Kalvsund. Det blåste hård vind och danskarna måste ge upp försöket att rädda skeppet när den svenska brännaren kom drivande. Endast 30 man kunde räddas över till den danska sidan. Brännaren drev dock förbi Köpenhamn, och svenskarna gick då ombord. Man lyckades få skeppet av grundet, men det gick strax på igen. Brand uppstod och skeppet sjönk brinnande. 106 man, däribland kaptenen, Söffren Orning, föll i svensk fångenskap och många drunknade. Gick på Köpenhamnsbåden, 1,7 metersgrundet syd Grötö. Det fanns ca 36-50 kanoner ombord. Kanon nr 1 ligger 8,8 m från 10-meterspunkten på barlasthögen i bäring 160 gr. Kanonen är av järn och ca 240 cm lång. Druvan är tydlig i västra änden. I området mellan kanonen och in mot barlasthögen ligger enstaka koncentrationer av korrosionsklumpar, av vilka flertalet är kanonkulor. Vattendjupet vid kanonen är ca 4 m. Kanon nr 2 ligger 22,3 m från 10-meterspunkten i bäring 190 gr. Kanonen är av järn, ca 250 cm lång och ca 30 cm i diameter. Denna kanon är mer korroderad och oformlig i jämförelse med nr 1. Vattendjupet vid kanonen är omkring 4,5 m. Bärgning: Sommaren 2000 påträffades två järnkanoner och en mängd kanonkulor i närheten av vrakplatsen av MASG efter tips från lokalbefolkningen. Med ledning av dess fynd kunde resterna av själva fartyget lokaliseras vid BM:s besiktning den 28 oktober 2002. **Alternative navne:** - KÖBENHAVN - KÖPENHAMN **Orientering:** Kalvsund, Kattegatt, Grötö pos 57,41,518E11,40,712N **Placering:** Under vand **Terræn:** Sand, sten **Antikvarisk vurdering:** Fornlämning **Begrundelse:** Fartygslämningen uppfyller fornlämningsrekvisiten och har tillkommit före år 1850. **Anbefalet vurdering:** Övrig kulturhistorisk lämning **Aktualitet:** Fundet er bekræftet ved en fysisk undersøgelse **Undersøgelsesstatus:** Lokationen er ikke undersøgt **Skadestatus:** Ikke registreret som beskadiget **Egenskaber:** - Byggnadsteknik: Kravell - Framdrivning: Segel - Material: Trä **Skriftlige kilder:** - Uppgifter från Marinarkeologiska sällskapet Göteborg. - Arkivhandlingar: Svenskt marinarkeologiskt arkiv (SMA) - Litteraturhänvisning: Peter Ebertz - von Arbin, S. 2004, Köpenhamn - ett krigsminne från Gyldenlöwefejden 1676. I Bohuslän Årsbok 2004, Uddevalla, s 69-82. - Extern identitet: Ansvarig organisation: Statens maritima museer, Externt register: SjöMIS, Extern identitet: 931:213 - Extern identitet: Ansvarig organisation: Statens maritima museer, Externt register: SjöMIS, Extern identitet: 9313:010 **Publiceret:** 11-11-2021 **Senest ændret:** 11-11-2021 **Registreringsgrundlag:** Sjökort **Målemetode:** Manuell inprickning **Positionsfejlmargin:** 10 m **Indlæsningsusikkerhed:** 25 m

Sidst rettet af: twm

Dato: 26-08-2026